NMMB538 - DÚ3 Jan Oupický

1

(a) $x \in P \subset O_P$. Z definice O_P víme, že $K \subset O_P \implies K[x] \subset O_P$. Zřejmě $x \notin O_P$, protože jinak by $O_P = F$. Označme $I \coloneqq P \cap K[x]$. I je prvoideál v K[x], tedy je tvaru $I = (f), f \in K[x], f$ ireducibilní. Označme $R \coloneqq K[x]_{(f)} = \{\frac{a}{b} | a \in K[x], b \in K[x] \setminus \{f\}\}$.

 $R \subseteq O_P$, protoze $O_P = \{a \in F | v_P(a) \ge 0\}, P = \{a \in F | v_P(a) \ge 1\} \implies \frac{a}{b} \in R : v_P(\frac{a}{b}) = v_P(a) - v_P(b) \text{ z definice } v_P(b) = 0, \text{ protože } b \notin (f) \subset P \text{ a}$ $a \in K[x] \in O_P \implies v_P(a) \ge 0 \implies v_P(\frac{a}{b}) \ge 0.$

Zároveň je R také valuační okruh F. Protože $\frac{a}{b} \in F \iff a \in K[x], b \in K[x] \setminus 0$. Buď $b \notin (f) \implies \frac{a}{b} \in R, a \notin (f), b \in (f) \implies \frac{b}{a} \in R$ a nebo $a, b \in (f)$ a to se dá vydělit na jeden z přechozích případů. Nechť Q je daný jediný maximální ideál R. Máme tedy $Q \subset R \subseteq O_P$. Z maximality P tedy plyne, že Q = P a tedy musí platit $R = O_P$.

(b) $\Rightarrow$: $P' \subset P \implies a \in F : v_{P'}(a) = e(P'|P) \cdot v_P(a)$ kde $e(P'|P) \ge 1$. $x \in P$ z definice P, tedy $v_P(x) > 0 \implies v_{P'}(a) > 0$ z předchozí rovnosti. $\Leftarrow$: Označme $Q := P' \cap F$. $v_{P'}(x) \ge 0$, $x \in F \implies v_Q(x) \ge 0$. Tedy Q je místo K(x) obsahující x. Víme, že existuje jediné takové místo F/K, protože

K(x) obsahující x. Víme, že existuje jediné takové místo F/K, protože $1 = [F:K(x)] \ge \sum_{P:x\in P} v_P(x) \deg(P)$. Takže $P'\supset Q=P \implies P'|P$.

- (c) Z předchozího bodu víme, že $v_P(x) = 1$ a $\deg_{F/K}(P) = 1$. Tudíž $e(P'|P) = v_{P'}(x)$. Stejně tak dle prop F.6, kde $K' = K, \deg_{F/K}(P) = 1 \implies f(P'|P) = \deg_{F'/K}(P')$.
- (d) Označíme-li n = [F': F], rozšíření je konečné, jelikož F' je algebraické funkční těleso nad K a F = K(x) a x je transcendentní nad K.

Použijeme-li značení a předpoklady věty F.7 pro naše P obsahující x a předchozí bod. Dostaneme tedy

$$[F':F] = \sum_{i} v_{P_i}(x) \cdot \deg_{F'/K}(P_i)$$

2

Označme $w(x, y) = y^{2} - x^{3} - ax - b$.

(a) Z předchozího úkolu víme, že pokud w je smooth, tak F/K(x) je separabilní. Také víme, že F/K(x) je konečné. Dále F je jednoduché rozšíření jelikož $F = \{\frac{a+(w)}{b+(w)}|a \in K[x,y], b \in K[x,y] \setminus 0\} \supset \{\frac{a+(w)}{b+(w)}|a \in K[x], b \in K[x] \setminus 0\} \cong K(x)$. Tedy lehce nepřesně můžeme napsat, že $K(x) = K(x+(w)) \implies F = K(x+(w))(y+(w))$. Budeme ale používat zjednodušené značení, jako v předchozím úkolu.

Tedy [F:K(x)]=2, $m_{y,K(x)}(T)=T^2-x^3-ax-b$. Kořeny tohoto polynomu jsou $y,-y\in F$. Víme, že y je separabilní nad K(x) tedy $|\mathrm{Hom}_K(F,\bar{K}(x))|=[F:$

K(x)] = 2. Oba tyto homomorfismy permutují kořeny $m_{y,K(x)}$ a oba tyto kořeny jsou v F. Takže je F/K(x) normální a tedy Galoisovo.

(b) Pokud $t=y+\lambda x+\mu$, protíná $C=V_w$ právě ve 2 různých bodech, tak pro dané $(x,y)\in V_t\cap V_w$ platí $y=-\lambda x-\mu, w(x,y)=0 \implies w(x,-\lambda x-\mu)=0$, kde $g(x)=w(x,-\lambda x-\mu)=-x^3+x^2\lambda^2+x(2\lambda\mu-a)+\mu^2-b\in K[x]$. Tento polynom je stupně 3 a dle zadání má jen 2 různé kořeny tedy má násobný kořen $\implies g(x)=-(x-c_1)^2(x-c_2)\in K[x]$.

Dále nevím.

(c) Zjistíme, kdy je F/K(y) normální. $m_{x,K(y)}(T) = -T^3 - aT - b - y^2 \in K(y)[T]$. Víme, že kořen v F je x, polynom tedy vydělíme v F $\frac{m_{x,K(y)}(T)}{T-x} = -T^2 - Tx - x^2 - a$. Z toho nám vyjde, že další kořeny $m_{x,K(y)}(T)$ tedy jsou $x_{1,2} = \frac{1}{2}(-x \pm \sqrt{-3x^2 - 4a})$. Pokud $x_{1,2} \in F$ tak je F/K(y) Galoisovo.

Zajímá nás tedy kdy $x_{1,2} \notin F$. Speciálně $\sqrt{-3x^2 - 4a} \notin F$. Pokud tedy například a = 0, tak $\sqrt{-3x^2 - 4a} = \sqrt{-3}x = \sqrt{2}x$ když $K = \mathbb{Z}_5$. V $\mathbb{Z}_5$ neexistuje $\sqrt{2}$ tedy kořen není v F, takže pokud a = 0, tak F/K(y) není normální tedy ani Galoisovo.

3

Označme $w(x,y) = y^2 - x^3 - ax^2 - bx \in K[x,y], a^2 - 4b \neq 0, b \neq 0.$

- (a) Takové z nemůže být algebraické nad K. Jelikož $[F':K]=\infty$. Předpokládejme tedy, že existuje $z\in F':F'=K(z),z$ transcendentní nad K, tedy $K(z)\cong K(x)$. Víme ale, že [F':K(x)]=2, tedy $F'\neq K(x)\cong K(z)$.
- (b) $s = \frac{b-x^2}{x} = \frac{bx-x^3}{x^2}$ použijme rovnost v $F'(x^3) = y^2 ax^2 bx \implies$

$$s = \frac{bx - (y^2 - ax^2 - bx)}{x^2} = \frac{-y^2 + ax^2 + 2bx}{x^2} = -\frac{y^2}{x^2} + a + \frac{2b}{x} \implies$$

$$s = -t^2 + a + \frac{2b}{x} \implies s + t^2 - a = \frac{2b}{x} \iff x = \frac{2b}{s + t^2 - a}$$

$$y = t \cdot \frac{2b}{s + t^2 - a} = \frac{y}{x}x$$

Umíme vyjádřit x,y pomocí s,t tedy K(s,t)=K(x,y) kde w(x,y)=0

(c) Porovnáme strany a využijeme rovnosti $y^2 = x^3 + ax^2 + bx$, která platí v F':

$$s^{2} = \left(\frac{b - x^{2}}{x}\right)^{2} = \frac{b^{2} - 2bx^{2} + x^{4}}{x^{2}} = x^{2} - 2b + \frac{b^{2}}{x^{2}}$$

$$\frac{t^4 - 2at^2 + a^2 - 4b = \frac{y^4}{x^4} - 2a\frac{y^2}{x^2} + a^2 - 4b = \frac{y^4 - 2ax^2y^2 + a^2x^4 - 4bx^4}{x^4} \Longrightarrow}{\frac{(x^3 + ax^2 + bx)^2 - 2ax^2(x^3 + ax^2 + bx) + a^2x^2 - 4bx^4}{x^4} = \frac{x^6 - 2bx^4 + b^2x^2}{x^4} = s^2$$

(d) $K(t^2,st)=K(t^2)(st)$. $st \notin K(t^2)$ protože $st=\frac{yb-x^2y}{x^2}$ a monočlen x^2y nemůžeme dostat jako prvek $K(\frac{y^2}{x^2})$. Zároveň $m_{st,K(t^2)}(T)=T^2-(st)^2$. Je to opravdu min. poly nad K(t) protože výše jsme ukázali, že $s^2\in K(t^2)\Longrightarrow (st)^2=s^2t^2\in K(t^2)$. Tedy $z\in K(t^2,st): z=f+g\cdot st, f,g\in K(t^2)(\iff f=f'(t^2),f'\in K[x])\Longrightarrow z=f'(t^2)+g'(t^2)st$

Dále nevím.

Pokud tedy existují $f,g,h\in K[x]:t=\frac{f(t^2)+s\cdot g(t^2)}{h(t^2)}\implies$

$$t \cdot h\left(\frac{y^2}{x^2}\right) = \frac{y}{x} \cdot h\left(\frac{y^2}{x^2}\right) = f\left(\frac{y^2}{x^2}\right) + \frac{b - x^2}{x} \cdot g\left(\frac{y^2}{x^2}\right)$$

Na levé strance se y vyskytuje v liché mocnině, ale na pravé vždy v sudé, tudíž rovnost nemůže platit.

(e) Víme, že $t \notin K(t^2, st)$. Zároveň ale $F' = K(s, t) = K(t^2, st)(t)$, protože $s = st \cdot t^{-1}$. $m_{t,K(t^2,st)}(T) = T^2 - t^2$, tento polynom má za kořeny t, -t a je ireducibilní v $K(t^2, st)$ protože $t, -t \notin K(t^2, st)$. Tedy $F'/K(t^2, st)$ je tedy jednoduché algebraické rozšíření konečného stupně $[F' : K(t^2, st)] = \deg m_{t,K(t^2,st)} = 2$.